

Ministerstvo kultury

MKCRX00C4V2V

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2, 110 00 Praha 1
Dopravní podnik hl. m. Prahy, a.s., Sokolovská 217, 190 22 Praha 9
Technická správa komunikací hl. m. Prahy, Štefánikova 23, 150 00 Praha 5
České přístavy, a.s., Jankovcova 6, 170 00 Praha 7

Technická správa komunikací
Doručeno: 19.02.2018
TSK/06625/18/1110/mor
listy: přílohy: 1
založil: Prikrylova Hana

tskpes112c8a5

Váš dopis značky

Naše značka
MK 12508/2018 OPP
MK-S 660/2016 OPP

Vyřizuje/linka V Praze dne: 16. 2. 2018
Dvořáková Jana Ing. / 431

Věc: řízení o prohlášení souboru mostních objektů „Libeňský most“, překlenujících řeku Vltavu mezi Holešovicemi a Libní v hl. m. Praze, za kulturní památku - rozhodnutí

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 12506/2018 OPP, spis. zn. MK-S 660/2016 OPP, ve výše uvedené věci.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: 1 x rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 12506/2018 OPP, spis. zn. MK-S 660/2016 OPP ze dne 16. 2. 2018

Stejnopis rozhodnutí:

Národní památkový ústav, ústřední pracoviště
Národní památkový ústav, územní odbor, prac. v hl. m. Praze
Magistrát hl. m. Prahy, odbor památkové péče
vlastní

MKCRX00C4V2V

V Praze dne 16. 2. 2018
Č. j.: MK 12506/2018 OPP
sp. zn. MK-S 660/2016 OPP

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče určený ustanovením § 2 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,

n e p r o h l a š u j e

podle ustanovení § 2 odst. 1 a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, **soubor „Libeňský most“**, sestávající z mostních staveb překlenujících údolí řeky Vltavu mezi Holešovicemi a Libní v hl. m. Praze, nacházejících se na pozemcích parc. č. 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2383/1 v k. ú. Holešovice, a pozemcích parcelní čísla 3952/1, 3952/2, 3952/4, 3952/5, 3952/6, 3952/7, 3952/8, 3952/9, 3960, 3961/1, 3962, 4014/1 v k. ú. Libeň,

za kulturní památku.

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, (dále jen správní řád) jsou účastníky řízení:

- Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2, 110 00 Praha 1, IČ 00064581 (vlastník staveb)
- Dopravní podnik hl. m. Prahy, a.s., Sokolovská 217, 190 22 Praha 9 (vlastník dotčených pozemků), IČ 00005886
- Technická správa komunikací hl. m. Prahy, Štefánikova 23, 150 00 Praha 5, IČ 03447286 (správce staveb)
- České přístavy, a.s., Jankovcova 6, 170 00 Praha 7, IČ 45274592, (vlastník dotčeného pozemku)

O d ů v o d n ě n í

Ministerstvo kultury obdrželo 7. 1. 2016 podnět Ing. Scheinherra, Ph.D., k prohlášení souboru mostních staveb, spojujících Holešovice a Libeň, pod názvem „Libeňský most“, za kulturní památku. Podnět byl doplněn podáním dne 20.1.2016. Podnět především uvedl, že od řízení v téže věci v roce 2004 (v němž byla prokázána vysoká architektonická hodnota souboru, ale pro špatný technický stav, který dle posudků neumožňoval zachování

architektonicky hodnotných prvků, nebyl prohlášen za kulturní památku), se objevila „řada nových skutečností, které přinesly nové odborné zhodnocení mostu a výrazně podpořily argumenty pro jeho památkovou ochranu.“ Těmito skutečnostmi jsou především:

- **Statické posouzení a diagnostický průzkum** z roku 2010 od firmy Pontex, jehož závěry uvádějí: „Na základě dále uvedeného lze konstatovat, že oprava mostu není optimální, ale je možná. Nutné je však zesílení mostu, které umožní dosáhnout potřebných parametrů únosnosti jak pro tramvajový, tak i pro automobilový provoz.“ (ve spise pod č. 1)

Dále se neprokázala tvrzená nutnost most rozšířit (**Vyjádření Útvaru rozvoje hl. m. Prahy z r. 2010, TSK – Intenzity automobilové dopravy**, 2014 (ve spise pod č. 1).

Nejnovějším zaslaným důkazem je **Expertní zpráva** Kloknerova ústavu ČVUT z prosince 2015 – *Analýza a posouzení současného technického stavu soumostí a možností oprav či výstavby nového mostu na základě předložených diagnostických prohlídek a projektové dokumentace* (ve spise pod č. 3-A). Tato zpráva především na rozdíl od podkladů, shromážděných v předešlém řízení ve věci v závěrech uvedla, že varianta rekonstrukce soumostí při zachování hodnotných architektonických prvků je sice náročná, ale je možná.

Na tuto poslední analýzu poukazuje rovněž podání podnětu k prohlášení Libeňského mostu za kulturní památku **Klubem za starou Prahu** dne 19. 1. 2017 (ve spise pod č. 2).

Podání Ing. Scheinherra, Ph.D. ze dne 20. 1. 2016 rozšířilo podnět na soubor mostních staveb, spojujících Holešovice a Libeň.

Na základě v podnětech zaslaných podkladů Ministerstvo kultury oba podněty vyhodnotilo. Shledalo, že na základě nového stavu poznání, jsou zde nové skutečnosti, které svědčí pro možnost zachování architektonicky hodnotných částí soumostí a které nemohly být známé v době předešlého řízení. Oba podněty proto ministerstvo vyhodnotilo jako důvodné a na jejich základě bylo zahájeno nové řízení o prohlášení **souboru mostních objektů „Libeňský most“**, překlenujících řeku Vltavu mezi Holešovicemi a Libní v hl. m. Praze, nacházejících se na pozemcích parc. č. 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2383/1 v k. ú. Holešovice, a pozemcích parcelní čísla 3952/1, 3952/2, 3952/4, 3952/5, 3952/6, 3952/7, 3952/8, 3952/9, 3960, 3961/1, 3962, 4014/1 v k. ú. Libeň, za kulturní památku. K podnětu se rovněž připojil svým stanoviskem ze dne 13. 1. 2016 **Český národní komitét ICOMOS** (ve spise pod č. 6).

Nejprve je na místě zopakovat vybraná fakta z historie souboru, publikovaná v **rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. 5990/2004 ze dne 12. 1. 2004**: „*Libeňský most jako trasa spojující Dělnickou ulici v Holešovicích k novému přístavu v Libni vznikl jako mostní provizorium v roce 1903, přičemž byla použita doplněná provizorní mostní konstrukce ze stavby nového Mostu císaře Františka Josefa u Národního divadla. V letech 1924-28 byl postaven dnešní definitivní most podle projektu ing. Mencla za spolupráce architekta P. Janáka. Libeňský most představuje mimořádnou technickou stavbu, dílo významného budovatele pražských mostů ing. Mencla, konstrukčně poslední kloubový most z prostého betonu. Pozoruhodné je rovněž architektonické řešení stavby, jejíž masivnost zdůraznil architekt P. Janák použitím výrazných kubistických forem, které nepočítaly s další sochařskou výzdobou. Stavba je vynikajícím dokladem architektury, spojující originální technické řešení s výrazným a zároveň citlivě vyváženým architektonickým ztvárněním.*“

Účastníci řízení byli o zahájení řízení vyrozuměni podle § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči dopisem Ministerstva kultury ze dne 20. 1. 2016, č. j. MK 4915/2016 OPP a byli informováni o svých právech a povinnostech v řízení (ve spise pod č. 4).

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hl. m. Praze, na žádost ministerstva zaslal své odborné stanovisko v dopise ze dne 18. 2. 2016 (ve spise pod č. 10),

doplněné dopisem ze dne 17. 6. 2016 (ve spise pod č. 18), v němž opakovaně potvrzuje vysokou architektonickou a urbanistickou hodnotu soumostí, prokázanou již v předešlém řízení v roce 2004.

V souladu s ustanovením § 3 odst. 1 zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči, zaslal své stanovisko **Magistrát hlavního města Prahy, odbor památkové péče** v dopise ze dne 15. 6. 2016, č. j. MHMP957909/2016. V něm nedoporučil prohlásit předmětný soubor jako celek za kulturní památku z důvodu jeho špatného technického stavu s tím, že velkou část architektonicky hodnotných prvků je nutné replikovat. Po prostudování zprávy Kloknerova ústavu ČVUT z prosince 2015 doporučil prohlásit „*ty konstrukce a prvky, které jsou opravitelné bez změny výrazu a u kterých je možné zachovat hmotnou podstatu in situ, tedy 6 pilířů až po prvky kloubů a dochované původní kandelábry části mostu překlenující řeku. Tyto považuje za nositele památkových hodnot. Současně s tím má MHMP OPP za to, že tak lze nastavit jasné mezní podmínky pro replikování části mostu, které není možné dochovat, dle původního vzhledu.*“ Stanovisko dále uvádí: „*K návrhu na prohlášení Libeňského mostu se MHMP OPP vyjadřoval již v roce 2004 (sdělení č. j. MHMP 120297/04/Mül/Stj ze dne 27.10.2004). MHMP OPP tehdy nesouhlasil s prohlášením Libeňského mostu za kulturní památku jako celku. Je zcela zřejmé, a to nejen ze závěrů současné expertní zprávy Kloknerova ústavu, že od roku 2004 se stav konstrukcí mostu nezměnil k lepšímu, ba naopak došlo k prohloubení degradace nosných i samonosných konstrukcí mostu. I když MHMP OPP na základě diagnostických posudků most jako celek nedoporučil k prohlášení za kulturní památku, byl v té době připraven podpořit (resp. prosazovat) stavbu repliky mostu moderními technologiemi, která by zaznamenala zachování „autorského návrhu Pavla Janáka“ alespoň ve svém vzhledu. Vzhledem k tomu, že z v současné době dopracovaných posudků vyplývá možnost zachování autentických pilířů na místě (in situ) a tím i zachování jejich hmotné podstaty, považuje MHMP OPP jejich prohlášení za KP opodstatněné. Současně s tím zůstane zachována i reálná možnost realizace replik mostních oblouků doplněných původními kandelábry, zábradlím, schodišti a ostatními stylovými detaily mostu. Ke změně svého názoru dospěl MHMP OPP i v souvislosti s tím, že díla/stavby, na kterých pracoval Pavel Janák, se během posledních 12 let mnohdy změnil v neprospěch jejich původní podoby. MHMP OPP současně reflektoval požadavky na to, že Praha musí mít bezpečné a pevné spojnice břehů s maximální zatížitelností při krizovém přesunu obyvatelstva (včetně dopravních prostředků) a že celkovou konstrukci Libeňského soumostí je třeba v místech nynějšího i budoucího rámoví mimo řeku odlehčit resp. zprůtočnit, tak aby voda při případných velkých povodních páchala menší škody než doposud. Tímto zprůtočněním dojde v případě povodní i k odlehčení (k ochraně) Hlávkova mostu – blízké významné kulturní památky) R.č.Ú.s. 40589/1-1555). Na základě vyhodnocení v současné době známých informací ke stavu i možnostem opravy konstrukcí Libeňského mostu MHMP OPP nepovažuje za nezbytné prohlásit most za kulturní památku jako celek. Doporučuje za kulturní památku prohlásit část konstrukcí, a to jednotlivé pilíře (6ks) a jednotlivé kandelábry. Tyto původní z hlediska statiky opravitelné konstrukce je možné doplnit replikami neopravitelných částí za využití moderních materiálů a technologií.*“

Na okraj zde uvádíme, že replika je druhým vytvořením díla stejným autorem, zatímco kopie je vytvoření stejného díla ale bez přispění autora. V podkladech tohoto řízení se pojem replika objevuje často, vzhledem k tomu, že autoři konstrukční i architektonické podoby Libeňského mostu již repliku vytvořit nemohou, na místě pojmu „replika“ je přesnější užití slova „kopie“. Doplnujeme také, že zákon 20/1987 Sb. neumožňuje prohlášení jednotlivých částí stavby, jak OPP MHMP navrhuje (pilíře a kandelábry), pouze stavby se všemi jejich součástmi či pozemky se všemi jejich součástmi.

Ministerstvo 28. 7. 2016 obdrželo od **Technické zprávy komunikací** výsledek další etapy zkoumání technického stavu soumostí, týkající se inundačního mostu. Tato zpráva

shledala špatný technický stav jak rámových konstrukcí, tak konstrukcí oblouků z prostého betonu a na jejím základě byl na inundačním mostě omezen provoz. Zároveň probíhaly práce na diagnostice mostu přes řeku, jejíž výsledky měly být předloženy v lednu 2018.

Vzhledem k tomu, že již předešlé řízení o prohlášení soumostí za kulturní památku vedené v roce 2004 prokázalo vysokou architektonickou i urbanistickou kvalitu soumostí, jejíž těžiště spočívá v kubizujícím tvarosloví arch. Pavla Janáka, v rámci tohoto řízení byla otázka architektonických a urbanistických kvalit soumostí dostatečně zodpovězena v řízení předešlém a žádná nová skutečnost, která by ji zpochybnila, nenastala.

Pro toto řízení tedy bylo zcela zásadní a rozhodující zjistit skutečný technický stav obou mostů soumostí – mostu inundačního a mostu přes řeku, tedy zda lze oba mosty opravit tak, aby jednak plnily nadále svoji důležitou funkci v systému pražské dopravy a také aby opravy neztratily zcela svoji autenticitu jakožto důležitou podmínku uchování památkové hodnoty.

Z tohoto důvodu bylo nezbytné vyčkat na výsledky podrobné diagnostiky konstrukcí mostu přes řeku, zadané Technickou správou komunikací již v lednu 2017. Tyto výsledky ministerstvo obdrželo od Technické správy komunikací dne 31. 1. 2018 pod názvem *Expertní zpráva č. 1700 J 019-01*, vypracovaná Kloknerovým ústavem ČVUT v Praze ve spolupráci s firmou Pontex a Inset. Jejím úkolem bylo „stanovit zatížitelnost Libeňského mostu V009 a zhodnotit jednotlivé prvky konstrukce ve smyslu proveditelnosti, použitelnosti, životnosti nebo případného zásahu“ – tedy získat ucelený komplexní soubor informací o stavu mostu a možnostech obnovy mostu do stavu, kdy by most dosáhl zatížitelnosti i životnosti odpovídající současným standardům. V zadání bylo též prověřeno varianty rekonstrukce a opravy, jako by se jednalo o kulturní památku.

Velmi rozsáhlý a podrobný průzkum především shledal havarijní stav u rámových konstrukcí mostu. Na základě tohoto zjištění byl Libeňský most uzavřen, dokud nebudou rámové konstrukce – jak na Holešovické, tak na Libeňské straně mostu zajištěny podpěrami. Stav části mostovek rámových konstrukcí v oblastech dilatačních spar a kloubů i konstrukce schodišť je rovněž označen za havarijní, průzkum potvrdil špatný technický stav i u obloukových částí mostu. Novým poznatkem bylo zjištění, že pilíře, opěry a základy klenbového mostu jsou zasaženy vnitřní síranovou korozí. Zpráva uvádí, že zjištěná síranová koroze sice nepředstavuje bezprostřední ohrožení, protože je její průběh pomalý, ale do budoucna nelze vyloučit postupné zhoršování situace. V případě opravy mostu by bylo nezbytné především zásadně změnit konstrukční řešení mostu – místo středních klenbových pásů z prostého betonu vložit železobetonovou předpjatou konstrukci. Dále provést kopie rámových částí a schodišť, nově provést hydroizolace, odvodnění, násyp a svršek mostu, základové konstrukce pilířů zesílit železobetonovou skořepinovou předpjatou obálkou. To jsou zásadní změny, následuje řada dalších, které se týkají povrchů z předsádkového betonu, zábradlí s kandelábry atd. Závěry tohoto velmi rozsáhlého a podrobného průzkumu jsou publikovány v části *Souhrnná zpráva*, kde je především uvedeno, že oprava mostu by znamenala minimálně polovinu všech konstrukcí zcela vyměnit a u ostatních nahradit dožilé části, jejichž rozsah v tuto chvíli není znám. Takto rozsáhlé zásahy znamenají značnou ztrátu autenticity a nezaručují požadovanou životnost mostu. Závěry expertní zprávy dále uvádějí, že životnost a trvanlivost mostu, požadovanou aktuálně platnými standardy (návrhová hodnota 100 let) pro stavby pozemních komunikací, lze dosáhnout pouze stavbou zcela nového mostu. Rekonstruovaný most bude nezbytné podrobněji sledovat a monitorovat. Lze předpokládat, že náklady na údržbu a provoz rekonstruovaného mostu budou od jeho zprovoznění vyšší ve srovnání s novostavbou.

Účastníci řízení byli po obdržení *Expertní zprávy* v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu informováni v dopise ze dne 1. 2. 2018, č. j. MK 80613/2017 OPP o tom, že již byly shromážděny všechny podklady pro rozhodnutí a byli vyzváni, aby se vyjádřili jak k nim, tak

ke způsobu jejich zjištění, případně navrhli jejich doplnění v zákonem stanovené lhůtě. Této možnosti nevyužili.

Během hodnocení Ministerstvo kultury zvážilo výše uvedené jednotlivě i ve vzájemných souvislostech. Konstatovalo, že vysoká architektonická i urbanistická hodnota souboru již byla dostatečně prokázána v řízení o jeho prohlášení, vedeném v roce 2004, kdy bylo shledáno, že „*Libeňský most představuje zajímavou technickou stavbu, dílo autora několika pražských mostů ing. Mencla, z hlediska konstrukčního jde o kloubový most z prostého betonu. Zajímavé je rovněž architektonické řešení stavby, jejíž masivnost a proporčnost zdůraznil architekt P. Janák použitím výrazných kubistických forem, které nepočítaly s další sochařskou výzdobou. Stavba je netradičním dokladem architektury, spojující technické řešení s citlivě vyváženým architektonickým ztvárněním.*“ Citace platí nejen pro most, překlenující řeku, ale i pro most inundační při libeňské straně soumostí. Ostatní části soumostí tvoří funkční celek, ačkoli samostatně nevykazují kvality, potřebné pro prohlášení, jejich vzájemné funkční spojení je urbanisticky významné. Z tohoto důvodu také ministerstvo zahájilo řízení o souboru celého soumostí, tvořícím spojnici mezi Holešovicemi a Libní.

Dále ministerstvo konstatuje, že soumostí „Libeňský most“ je velice frekventovanou spojnici dolních Holešovic a Libně. V současnosti je most uzavřen kvůli havarijnímu stavu rámových konstrukcí, již dříve byl provoz na inundačním mostě značně omezen. Je ve veřejném zájmu, aby důležité spojení obou čtvrtí bylo co nejdříve obnoveno a aby most sloužil automobilové i tramvajové dopravě.

Předmětem tohoto řízení tedy především bylo prověřit, zda lze skloubit veřejný zájem na uchování dopravního spojení obou břehů Vltavy při zachování intenzivní tramvajové a automobilové dopravy s veřejným zájmem na uchování architektonických a urbanistických hodnot soumostí. Odpověď dala teprve *Expertní zpráva* z ledna 2018. Na základě jejích výsledků ministerstvo shledalo, že nezbytná obnova obou mostů soumostí by změnila konstrukční řešení mostu nezbytným užitím železobetonových konstrukcí a bylo by nutné velkou řadu hodnotných architektonických prvků nahradit kopiemi. Zkušenosti s rekonstrukcemi ukazují, že často se řada dalších závad a problémů objeví až v průběhu rekonstrukce, po obnažení skrytých konstrukcí. Je vysoce pravděpodobné, že ani tento případ by nebyl výjimkou. Mosty jsou extrémně namáhané stavby. Jsou vystaveny povětrnostním podmínkám, dynamickému namáhání od dopravní zátěže, chemické kontaminaci při likvidaci sněhu i neustále proudící vodě v základech. *Expertní zpráva* shledala, že pilíře mostu i jejich základy jsou napadeny vnitřní síranovou korozí, která postupuje sice pomalu, jde ale o nevratný proces, který zásadně ovlivňuje životnost mostu.

Z výše uvedených důvodů ministerstvo dospělo k závěru soubor neprohlásit, neboť památková hodnota obou klíčových částí soumostí – mostu přes řeku a mostu inundačního, by nezbytnou rekonstrukcí značně utrpěla. Zároveň ministerstvo přihlédlo i k veřejnému zájmu na obnovení tramvajové a automobilové dopravy mezi Holešovicemi a Libní. Vzhledem k opakovaně prokázané vysoké architektonické a urbanistické hodnotě soumostí ministerstvo plně podporuje myšlenku vybudování kopie, která by splňovala potřebné požadavky na zatížitelnost i životnost mostu a zároveň by uchovala mimořádně hodnotné tvarosloví Janákových kubizujících forem. Pro město, které aspiruje na to být vyspělou kulturní evropskou metropolí, by myšlenka zachování architektonicky prověřených forem Libeňského mostu a jejich spojení s novým konstrukčním řešením, měla být samozřejmostí.

Z výše uvedených důvodů Ministerstvo kultury dospělo k závěru, že při nezbytné rekonstrukci mostu nemůže zůstat zachována jeho autentická hmotná podstata. Ministerstvo dospělo rovněž k závěru, že je možné vytvořit kopii mostu a že do budoucna není možné zachovat památkové hodnoty souboru tak, aby splňoval kritéria kulturní památky.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury